

Rapport Arbejdsmiljøledelse

UDARBEJDET AF: Christina Edstrand, SEGES Kvæg

7480 Ledelseskompetence til drift og forretningsudvikling
Arbejdspakke 4 – Arbejdsmiljøledelse

JOURNALNR.:14-0546959

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Rapport arbejdsmiljøledelse 2015

Projekt 7480: Ledelseskompetencer til drift og forretningsudvikling

AP 4: Arbejdsmiljøledelse

Kort oversigt

4 gårde deltager i projektet i 2015 – 2 kvæghold og 2 sohold.

Alle gårde blev besøgt i løbet af foråret 2015 og har arbejdet med magneter, sikkerhed, arbejdsmiljø og tavlemøder i ca. 6 mdr. Alle bedrifter arbejdede i forvejen med tavlemøder, dog ikke med sikkerhed og arbejdsmiljøfokus

Alle 4 gårde blev kontaktet telefonisk for mundtlig tilbagemelding vedr. erfaringer efter 6 mdr. 1 gård havde svært ved at få det til at fungere, de blev aflagt et ekstra besøg. Alle 4 gårde har fået spørgeskema 2 tilsendt – disse er returneret.

Alle informationer fra besøg, spørgeskemaer og telefonsamtaler ligger til grund for følgende konklusioner, der ligger til grund for projektet i 2016:

Følgende ændringer implementeres

- Spørgeskemaer redigeres
- Der foretages telefonopkald løbende i afprøvningsperioden for at sikre, at det går godt og for at opklare evt. tvivlsspørgsmål
- Det efterstræbes, at deltagerne får et ekstra besøg ved udfyldelse af spørgeskema 2. Dette kan dog blive en udfordring i forhold til antal timer i projektet. Virksomhederne med størst udfordring prioriteres først. Af samme grund tilstræbes det kun at inddrage 8 besætninger i 2016

Konklusion på spørgeskema 1 og 2

Vigtigste punkter der kan fremhæves fra spørgeskema 1 – 24 personer har svaret på dette skema.

De 4 bedrifter har et forholdsvis højt sikkerhedsniveau efter deres eget udsagn. De svarer alle, at der er en god holdning til arbejdsmiljø, og at de har middel til høj indflydelse på sikkerheden. Det er let at bringe emner omkring sikkerhed op til diskussion. 15 ud af 24 svarer, at de ofte taler om sikkerhed, 8 svarer, at de sjældent taler om sikkerhed.

Der er overvejende mange medarbejdere, der ikke er inddraget i arbejdet omkring APV – ca. 50 % og der er flere forskellige svar fra samme bedrift.

Alle gårde svarer ja til, at de anvender værnemidler, svaret på om hvor ofte de taler om værnemidler er noget blandet, alle gårde har medarbejdere der svarer en gang om måneden. Alle gårde svarer entydigt ja til, at de ved, hvilke værnemidler der skal på, når de håndterer kemikalier. Ved spørgsmålene der vedrører, hvilke værnemidler der skal anvendes ved vask af stalde og maskiner er svarene meget forskellige og ingen svarer korrekt på spørgsmålet. Her skiller svin og kvæg sig fra hinanden. De er tydeligvis mere opmærksomme på værnemidler i svinestaldene.

Der er enighed om, at man minder hinanden om at passe på sig selv ved løft og brug af værnemidler. Alle gårde har arbejdsmiljø på som emne ved tavlemøderne, dog er der uenighed om dette på 2 af gårdene. Ca. 50 % svarer, at de er villige til at løbe en risiko for at udføre en opgave, men ingen føler sig pressede til det.

Vigtigste punkter der kan fremhæves fra spørgeskema 2 – 24 personer har svaret, dog er svarene samlet på et svarschema fra 2 gårde.

75 % svarer, at der er kommet større fokus på arbejdsmiljøet efter brug af magneter på tavlemøderne. 50 % svarer, at arbejdsmiljøet er blevet mere struktureret. Alle svarer ja til, at de er blevet

bedre til at anvende værnemidler. De fleste bedrifter har ikke brugt magneterne i det omfang, der var hensigten.

Der er overvejende positive tilkendegivelser til, at man er blevet bedre til at passe på sig selv og til at vurdere, om en situation kan være farlig.

75 % svarer ja til, at de vil fortsætte med at bruge magneterne og 100 % vil fortsætte med at have arbejdsmiljøemnet med på tavlemøderne.

90 % svarer, at de har fået større viden om arbejdsmiljø generelt.

Konklusion ud fra spørgeskemaer, telefonsamtaler og fremvisning på dyrskuer/messer, landbrugsskoler mv.

Der er en generel positiv ændring af sikkerhedsniveauet på de 4 bedrifter efter forsøg med magneter, de nævner alle ved telefoninterview og på spørgeskemaer, at det har haft en positiv effekt at arbejde med magneterne. 3 af bedrifterne vil fortsætte med at anvende magneterne. Medarbejderne på bedrifterne udtaler, at de er glade for magneterne, det er let at sætte en magnet på tavlen, når der lige er et emne, man gerne vil tale om. Magneterne er indbydende, fordi der er billeder på, og magneterne viser mange emner og arbejdssituationer på hvert billede.

Der er generelt en stor interesse for magneterne og bred enighed om, at det er en god måde at få arbejdsmiljøet italesat oftere end ved opdatering af APV. Tavlemøder passer godt til at få arbejdsmiljø ind i hverdagen, det er en god måde at inddrage medarbejderne i arbejdsmiljøarbejdet på.

Der skal prioriteres opfølgning ude på bedrifterne, det er ikke tilstrækkeligt med ét besøg. Det kan være i form af telefonopkald eller besøg.

Mundtlige tilbagemeldinger pr. telefon – udsagn

”Arbejdet med magneterne på vores tavlemøder har gjort en stor forskel på vores bedrift, der er kommet mere fokus på arbejdsmiljø og værnemidler”

”Magneterne fungerer godt, nogle uger bruger vi dem, nogle uger ikke. Det er mest, når der er noget arbejdsmiljømæssigt, vi gerne vil tale om”

Magneterne har desuden været fremvist ved diverse dyrskuer, undervisning på skolerne, samt ved ERFA ved DLBR arbejdsmiljøkonsulenterne. Der er kommet mange positive tilkendegivelser på idéen om at få arbejdsmiljø ind i hverdagen.

Rapport arbejdsmiljøledelse 2016/2017

Kort oversigt

8 gårde deltog i projektet 2016 og 2017. Det omfatter kvægbedrifter, planteavlere og svinebedrifter. Alle gårde blev besøgt for at give instruktion i anvendelse af magneterne. Nogle gårde blev besøgt i 2016, enkelte gårde i 2017. Nogle af deltagerne har arbejdet med magneterne igennem længere tid (op til et år). Bedrifterne afholdt alle en form for tavlemøde for at deltage i projektet. Alle gårde er kontaktet telefonisk ca. 2 til 3 mdr. efter opstart for at afklare status og for at afklare, om der skulle yderligere instruktion til. 3 gårde blev besøgt for afsluttende besøg. 5 gårde blev afsluttet via telefoninterview. Alle gårdene afgav deres svar samlet på spørgeskema 2.

Konklusioner ud fra bedrifternes svar på spørgeskema 1 og 2

Vigtigste konklusioner fra spørgeskema 1 fra de 8 bedrifter.

- Deltagerne havde i forvejen et forholdsvis højt niveau af sikkerhed, de svarer ml. 5 og 10 ud af 10 mulige.
- De svarer, at de nogle gange har fokus på sikkerhed på deres bedrift.
- Ingen deltagere ved, hvor deres APV findes.
- Ingen taler om nærvæd-ulykker.
- Alle svarer ja til, at de anvender værnemidler, 50 % svarer ja til om de ved, hvilke værnemidler de skal have på ved håndtering af kemi m.m.
- 1 ud af 8 svarer ja til, at de taler om arbejdsmiljø ved tavlemøderne.
- 75 % svarer ja til, at de er villige til at løbe en risiko for at udføre en opgave, ingen deltagere føler sig presset til det.

Vigtigste konklusioner spørgeskema 2 fra de 8 bedrifter.

- Alle svarer ja til, at de har ændret holdning i forhold til sikkerhed ved at bruge magneterne.
- Alle svarer ja til, de har fået større fokus på sikkerhed i hverdagen, i planlægningen og i instruktionen.
- 90 % svarer ja til, at arbejdsmiljøet er blevet mere struktureret, og at de er blevet bedre til at anvende værnemidler.
- Alle svarer ja til, at de er blevet bedre til at tage initiativ til, at sikkerheden forbedres.
- Det vil være en fordel at dele magneternes emner op efter produktion (kvæg, svin, planter).
- Ingen syntes, at det tager længere tid at passe på sig selv.

Konklusion ud fra spørgeskemaer, telefonsamtaler og fremvisning på dyrskuer/messer, konference, landbrugsskoler mv.

Dette er en fortsættelse af konklusionen i 2015. Udsagnene fra konklusionerne i 2015 er også gældende for de nye deltagere i projektet. Herudover er følgende nye udsagn fremkommet.

Deltagerne lagde en del vægt på, at motiverne på magneterne var opdelt efter produktion, flere bedrifter brugte ikke de magneter, der havde motiver fra andre produktionsgrene.

Flere af deltagerne kom med gode idéer til nye motiver, fx tomme magneter de selv kunne sætte fotos på, magneter med tvillingehjul, redskaber til traktorer, køreveje, instruktion og trivsel. Nogle nævner også, at det ville være fint med lidt færre magneter.

En virksomhed havde brugt tavlemøderne/magneterne til at opdatere deres APV, og en havde brugt dem til den årlige drøftelse.

Flere steder har fokus på arbejdsmiljøet ved tavlemøderne flyttet holdningen til sikkerhed ved medarbejderne. De taler om problemerne, selvom der ikke altid er en løsning.

Det nævnes også flere steder, at virksomhederne har fået flere indspark fra medarbejderne, der er kommet meget mere fokus på sikkerheden efter det er blevet legalt at tale om det. Magneterne giver anledning til diskussion og sparring om sikkerheden.

I 2016 blev der afholdt en international konference om arbejdsmiljø. Her bidrog projektleder med et indlæg om magneterne, flere lande var meget interesserede i at indlægget kunne afholdes i deres land, og de var interesserede i SOP'en på engelsk.

Endelig konklusion på projektet

Projektet har generelt været en succes både hos landmænd og konsulenter. Deltagerne har taget godt imod magneterne, og de har været nemme at implementere på de deltagende landbrug. Magneterne er lette at bruge, og de bevirker, at det er let at få arbejdsmiljø, sikkerhed, gode rutiner og nye

tiltag på dagsordenen. Magneterne på tavlemøderne har bevirket, at flere deltagere har fået mod på selv at udarbejde dele af deres dokumentation vedr. arbejdsmiljøet. Eksempelvis har flere deltagere selv skrevet de diskuterende emner over i deres APV-handlingsplan, udarbejdet beredskabsplan og afholdt deres årlige arbejdsmiljødrøftelse. Dette er meget positivt i forhold til målet med projektet og arbejdstilsynets krav til virksomheden.

Der har været enkelte deltagere i projektet der ikke syntes, at magneterne ændrer noget. 2 steder synes de, at de i forvejen har et højt niveau af sikkerhed, og et sted fungerede tavlemøderne ikke godt generelt. Deltagerne var enige om, at det ville være en fordel at emneopdele fotos på magneterne i kvæg, svin og mark, da de havde svært ved at omsætte billederne til deres virksomhed. De fleste virksomheder vil fortsætte med at anvende magneterne efter projektets afslutning.